

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.05.1993, sp. zn. Tzn 33/93, ECLI:CZ:NS:1993:TZN.33.1993.1

Číslo: 35/1993

Právní věta: Rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby v přípravném řízení je po podání obžaloby důvodem jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení uvedeným v § 30 odst.2 tr.ř. Není přitom podstatné, jak o návrhu rozhodl.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.05.1993

Spisová značka: Tzn 33/93

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Vyloučení soudce

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 35

Rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby v přípravném řízení je po podání obžaloby důvodem jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení uvedeným v § 30 odst. 2 tr. ř. Není přitom podstatné, jak o návrhu rozhodl.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 27. května 1993 sp. zn. [Tzn 33/93](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení bývalého Nejvyššího soudu ČR z 9. prosince 1992 sp. zn. 4 To 78/92 i usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z 10. listopadu 1992 sp. zn. 1 T 35/92 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl. Obviněný R. H. byl ponechán ve vazbě.

Z odůvodnění:

Obžalobou krajského prokurátora v Ústí nad Labem je obviněný R. H. stíhán pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., který měl spáchat tím, že dne 28. 1. 1992 v nočních a časných ranních hodinách v domě č. 3 ve Svatováclavské ulici v Litoměřicích postupně usmrtil svou bývalou manželku B. P., nar. 31. 1. 1969, a její sestru L. Č., nar. 12. 5. 1975, a to tak, že obě jmenované nejprve intenzívně rdousil, B. P. způsobil rozlomení hrtanových chrupavek a krvácení pod

hrtanovou sliznici a do okolních měkkých tkání, L. Č. pak vícečetné oděrky v podčelistní krajině a v úrovni jazyky a hrtanu a krvácení v měkkých tkáních krku, za jícnem, v levém laloku štítné žlázy a ve sliznici hrtanu, pravděpodobně jí uzavíral dýchací cesty též smáčknutím nosu a úst, a posléze obě ženy vložil v přízemí, resp. v I. poschodí, do van s napuštěnou vodou a přivodil tak jejich smrt udušením z utopení.

Krajský soud v Ústí nad Labem předběžně projednal obžalobu a usnesením z 10. 11. 1992 sp. zn. 1 T 35/92 rozhodl tak, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. se trestní věc proti obviněnému H. vrací prokurátorovi k došetření. Obviněného H. ponechal soud ve vazbě.

Na základě stížnosti krajského prokurátora bývalý NS ČR usnesením z 9. 12. 1992 sp. zn. 4 To 78/92 zrušil napadené usnesení Krajského soudu ve výroku, jímž byla trestní věc vrácena prokurátorovi k došetření, a tomuto soudu uložil jednat a rozhodnout.

Proti usnesení býv. Nejvyššího soudu ČR podal ministr spravedlnosti ve lhůtě uvedené v § 272 tr. řádu ve prospěch i neprospěch obviněného R. H. stížnost pro porušení zákona.

Uvádí v ní, že důvodem zrušení výroku o vrácení věci k došetření byla podle názoru bývalého Nejvyššího soudu ČR skutečnost, že soud prvního stupně se dopustil procesního pochybení, když nerespektoval ustanovení § 30 odst. 2 tr. ř. a předseda senátu dr. Š. ve věci po podání obžaloby rozhodoval, přestože se již podílel na rozhodování o vazbě v přípravném řízení.

Jak je patrné z č. 1. 457 spisu, rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 24. 8. 1992 sp. zn. 1 Nt 410/92 v senátě, jemuž předsedal dr. Š., že trvání vazby obviněného H. se prodlužuje do 29. 10. 1992.

Usnesení o vrácení věci k došetření ze dne 10. 11. 1992 sp. zn. 1 T 35/92 bylo učiněno v neveřejném zasedání senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem, jemuž předsedal též soudce.

Názor vyslovený býv. Nejvyšším soudem ČR v napadeném usnesení ministr spravedlnosti nepovažuje za správný, neboť rozhodnutí o prodloužení trvání vazby není rozhodnutím o vazbě ve smyslu ustanovení § 30 odst. 2 tr. řádu.

Všem rozhodnutím, která jednoznačně jsou rozhodnutími o vazbě, je společné to, že se jimi mění dosavadní postavení obviněného. Takovou povahu však nemá rozhodnutí soudu o návrhu prokurátora na prodloužení vazby podle § 71 odst. 1 tr. ř. Hlediskem pro rozhodnutí, zda se vazba prodlužuje nebo neprodlužuje, není samotná existence vazebních důvodů podle § 67 tr. ř. (tyto důvody musí být dány vždy), ale to, zda při existenci důvodů vazby by propuštěním obviněného na svobodu po uplynutí lhůty uvedené v druhé nebo třetí větě ustanovení § 71 odst. 1 tr. ř. mohlo být zmařeno nebo ztíženo dosažení účelu trestného řízení.

Podstatou rozhodování soudu o návrhu prokurátora na prodloužení vazby podle § 71 odst. 1 tr. ř. tudíž není přezkoumávání otázky, zda jsou dány důvody vazby podle § 67 tr. ř., a proto rozhodnutí o takovém návrhu není rozhodnutím o vazbě.

Nejde tedy o rozhodnutí, proti kterému by byla přípustná stížnost podle § 74 odst. 1 tr. ř., § 141 odst. 2 tr. ř. ani o rozhodnutí, které by ve smyslu § 30 odst. 2 tr. ř. vylučovalo na dalších procesních úkonech ve věci soudce, který v tomto smyslu rozhodoval.

Z uvedených důvodů ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud po vyslovení porušení zákona v ustanoveních § 30 odst. 2 a § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu ve prospěch i v neprospěch obviněného napadené usnesení zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1, popř. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. ř., správnost napadeného výroku usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen v prospěch i v neprospěch obviněného R. H.

Senát Nejvyššího soudu se ztotožňuje s tím, že rozhodnutí o návrhu na prodloužení vazby, v tomto případě vazby v přípravném řízení, není rozhodnutím o vazbě, proti kterému by bylo možno podat stížnost (srov. č. 57/1992 sb. rozh. tr.).

Z hlediska ustanovení § 30 odst. 2 tr. řádu, obsahujícího také důvody vyloučení soudce z vykonávání úkonů trestního řízení po podání obžaloby, je však třeba rozhodování o návrhu na prodloužení vazby vykládat širěji. Širší výklad musí vycházet též z článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (publikováno pod č. 209/1992 Sb.) zdůrazňujícího kromě nezávislosti také nestrannost soudního orgánu jako jedné z podmínek spravedlivého projednání věci.

Z tohoto pohledu předchozí rozhodování soudce o návrhu na prodloužení vazby je skutečností, která zpochybňuje jeho nestrannost při předběžném projednání obžaloby v téže věci. Není přitom podstatné, jak o trvání vazby rozhodl, ale to, že učinil předchozí úkon navenek vnímaný jako projev k věci a pachateli. V téže trestní věci nemůže tedy soudce bez dopadu na nestrannost projevoval dalším úkonem svoje vnitřní přesvědčení (§ 2 odst. 6 tr. ř.).

Bývalý Nejvyšší soud ČR nepochybil, když v ní shledal důvod uvedený v ustanovení § 30 odst. 2 tr. ř. Nedostál však své povinnosti plynoucí z revizního principu, když se v rozhodnutí nevyřadil s konkrétními důvody vrácení věci k došetření.

Dále se Nejvyšší soud ČR zabýval jednotlivými důvody vrácení věci a vysvětlil, proč dospěl k závěru, že vrácení věci obviněného R. H. prokurátorovi k došetření nepokládá za opodstatněné.